

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGÂN HÀNG TP. HỒ CHÍ MINH

MÔN KINH TẾ QUỐC TẾ

Chương 5

HÀNG RÀO PHI MẬU DỊCH (Nontariff trade barriers – NTBs)

1

Nội dung chính

I. HẠN NGẠCH XUẤT NHẬP KHẨU

1. Khái niệm – Đặc điểm
2. Phân tích tác động kinh tế của một hạn ngạch
3. Phân biệt giữa hạn ngạch và thuế quan tương đương

II. CÁC HÀNG RÀO PHI THUẾ QUAN KHÁC

1. Hạn chế xuất khẩu tự nguyện
2. Cartel quốc tế
3. Rào cản về hành chính – kỹ thuật
4. Bán phá giá
5. Trợ cấp xuất khẩu

2

I. Hạn ngạch XNK - Quota

1. Khái niệm – Đặc điểm

- Là một loại **giấy phép** trong đó CP ấn định mức NK hay XK cao nhất của một sản phẩm trong một thời gian nhất định, thường là 1 năm.
- Đây là hình thức hạn chế mậu dịch được áp dụng phổ biến và quan trọng nhất trong các hình thức hạn chế mậu dịch phi thuế quan.

3

I. Hạn ngạch XNK - Quota

1. Khái niệm – Đặc điểm

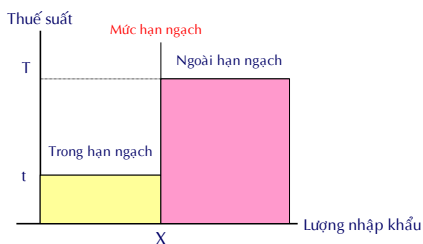
- Hạn ngạch thường được phân biệt làm 2 loại:
 - Hạn ngạch tuyệt đối (Absolute Quota):** Giới hạn tối đa về số lượng hoặc về giá trị hàng hóa được phép XNK
 - Hạn ngạch thuế quan (Tariff Quota):** Trong hạn ngạch thì áp dụng chính sách ưu đãi thuế quan. Nếu vượt ngưỡng tối đa thì sẽ phải áp dụng các chính sách thuế hiện hành (thuế suất cao).

4

I. Hạn ngạch XNK - Quota

1. Khái niệm – Đặc điểm

- Hạn ngạch thuế quan (tariff quota)

5

Các nhóm hàng áp dụng Tariff Quota trong WTO

Nguồn: www.moit.gov.vn

Nhóm mặt hàng	Số lượng hạn ngạch
Ngũ cốc	226
Các sản phẩm dầu thực vật	129
Đường và các sản phẩm đường	59
Sữa và các sản phẩm từ sữa	183
Các sản phẩm thịt	258
Trứng và các sản phẩm trứng	21
Đồ uống	35
Rau quả	370
Thuốc lá	13
Sợi cây nông nghiệp	20
Cà phê, chè, gia vị và các nông sản chế biến	58
Các nông sản khác	53
Total	1425

I. Hạn ngạch XNK - Quota

1. Khái niệm – Đặc điểm

Các nước áp dụng **Tariff Quota** nhiều nhất

Stt	Nước	Số lượng	Stt	Nước	Số lượng
1	Nauy	232	6	Hungaria	70
2	Ba Lan	109	7	Hàn Quốc	67
3	Iceland	90	8	Colombia	67
4	EU	87	9	Venezuela	61
5	Bulgaria	73	10	Hoa Kỳ	54

Nguồn: www.moit.gov.vn

7

I. Hạn ngạch XNK - Quota

1. Khái niệm – Đặc điểm

■ Hạn ngạch thuế quan năm 2008 của VN

Stt	Mã số hh	Tên hàng	Đơn vị	Nhu cầu NK	Số lượng HN
1	04070091	Trứng gà	Tá		32.000
	04070092	Trứng vịt			
	04070099	Loại khác			
2	2401	Thuốc lá nguyên liệu	Tấn		42.500
3	2501	Muối	Tấn	118.515	230.000
4	1701	Đường tinh, thô	Tấn	185.000	58.000

* Theo quyết định 014/QĐ-BCT của Bộ Công Thương ngày 28/12/2007

8

I. Hạn ngạch XNK - Quota

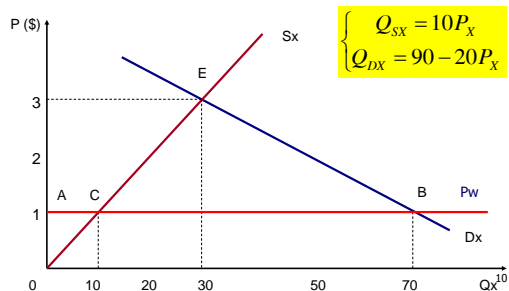
1. Khái niệm – Đặc điểm

- Cũng như thuế quan, quota chủ yếu vẫn là quota nhập khẩu. Việc áp dụng quota thì đơn giản và dễ dàng hơn so với thuế quan.
- **Mục tiêu của việc ấn định quota là:**
 - Bảo hộ sản xuất trong nước
 - Xử lý thâm hụt cán cân thương mại

9

I. Hạn ngạch XNK - Quota

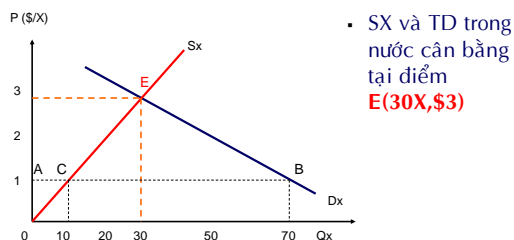
2. Phân tích tác động của một quota nhập khẩu

I. Hạn ngạch XNK - Quota

2. Phân tích tác động của một quota nhập khẩu

• Khi Quốc gia đóng cửa

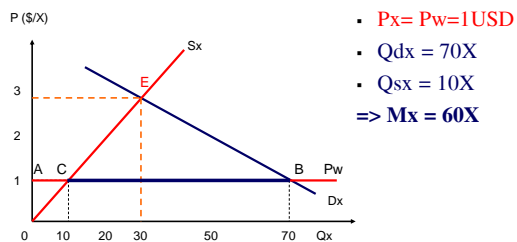

11

I. Hạn ngạch XNK - Quota

2. Phân tích tác động của một quota nhập khẩu

• Khi Thương mại tự do xảy ra

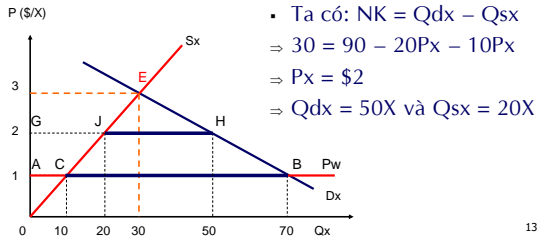

12

I. Hạn ngạch XNK - Quota

2. Phân tích tác động của một quota nhập khẩu

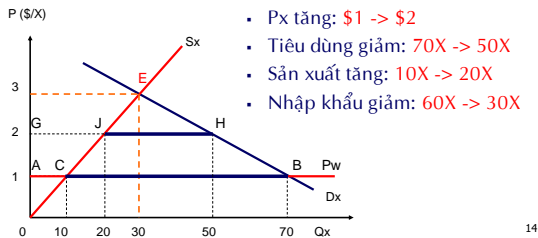
• Khi CP ấn định quota NK 30X

I. Hạn ngạch XNK - Quota

2. Phân tích tác động của một quota nhập khẩu

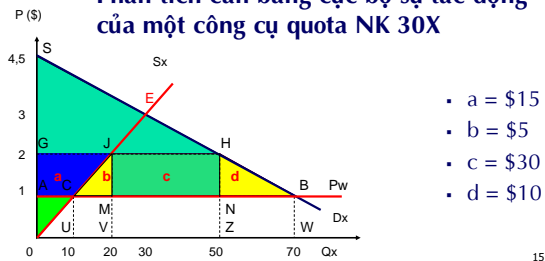
Như vậy, việc CP ấn định quota NK 30X đã làm cho:

I. Hạn ngạch XNK - Quota

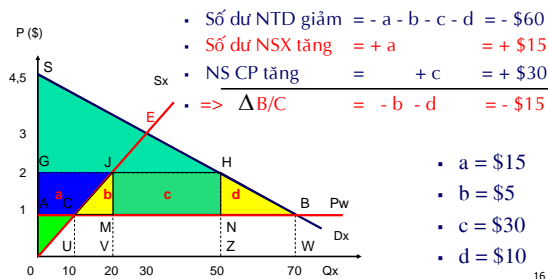
2. Phân tích tác động của một quota nhập khẩu

• Phân tích cân bằng cục bộ sự tác động của một công cụ quota NK 30X

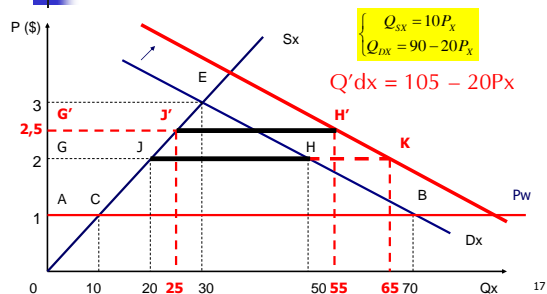
I. Hạn ngạch XNK - Quota

2. Phân tích tác động của một quota nhập khẩu

I. Hạn ngạch XNK - Quota

3. So sánh sự khác biệt giữa quota và thuế quan tương đương

I. Hạn ngạch XNK - Quota

3. So sánh sự khác biệt giữa quota và thuế quan tương đương

- Khi có sự gia tăng về cầu sản phẩm X

Thuế quan 100%	Quota 30X
+ Px không đổi = \$2	+ Px tăng: \$2 -> \$2,5
+ TD tăng nhiều: 50X -> 65X	+ TD tăng ít: 50X -> 55X
+ SX không đổi = 20X	+ SX tăng: 20X -> 25X
+ NK tăng: 30X -> 45X	+ NK không đổi = Quota 30X

I. Hạn ngạch XNK - Quota

3. So sánh sự khác biệt giữa quota và thuế quan tương đương

- NTD thích sử dụng thuế quan hơn là quota và ngược lại, NSX thích ấn định quota hơn.
- Bảo hộ SX bằng quota thì triệt để hơn so với thuế quan
- Quota thì đơn giản và dễ áp dụng hơn so với thuế quan;

19

I. Hạn ngạch XNK - Quota

3. So sánh sự khác biệt giữa quota và thuế quan tương đương

- Thuế quan thì minh bạch, rõ ràng và không phân biệt đối xử;
- Quota dễ nảy sinh tiêu cực:
 - Tạo cơ chế xin cho, chạy quota,
 - Tạo ra cơ chế độc quyền trong nền kinh tế dẫn đến giảm tính cạnh tranh.

20

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

1. Hạn chế xuất khẩu tự nguyện
2. Cartel quốc tế
3. Rào cản về hành chính – kỹ thuật
4. Bán phá giá
5. Trợ cấp xuất khẩu

21

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

1. Hạn chế xuất khẩu tự nguyện

(Voluntary Export Restraints – **VERs**)

- là việc QGNK yêu cầu QG XK hạn chế bớt lượng HH XK sang nước mình một cách “**tự nguyện**” nếu không họ sẽ dùng biện pháp trả đũa kiên quyết.
- **Chẳng hạn:** Theo yêu cầu từ Mỹ, kể từ năm 1981, Nhật Bản hạn chế XK ô tô sang Mỹ nhằm tránh những tác động từ CSTM của Mỹ.
- VERs có những lợi thế chính trị và pháp lý nhất định nên trong những năm gần đây chúng trở thành công cụ được ưa dùng trong CSTM của các QG trên thế giới.

22

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

2. Những cartel quốc tế

- Là tổ chức của những QG xuất khẩu về một loại sp nào đó điều chỉnh lượng hàng XK để tác động đến giá nhằm mục đích tối đa hóa lợi ích kinh tế.
- **Cartel quốc tế điển hình hiện nay là:**
 - OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries) - TL 9/1960

23

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

3. Những trở ngại về HC – kỹ thuật

- Là những quy định hoặc tập quán của các QG làm cản trở sự lưu thông tự do hàng hóa giữa các QG
- Một số quy định kỹ thuật được các QG đưa ra làm ảnh hưởng không nhỏ đến TMQT:
 - Tiêu chuẩn vệ sinh, an toàn thực phẩm
 - An toàn lao động
 - Bao bì đóng gói
 - Tiêu chuẩn về bảo vệ môi trường,....

24

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

4. Bán phá giá (dumping)

- Là xuất khẩu một sp nào đó thấp hơn giá nội địa nhằm chiếm lĩnh thị trường thế giới

25

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

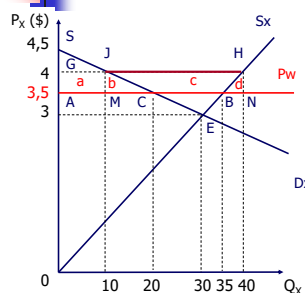
5. Trợ cấp xuất khẩu (export subsidies)

- Là việc chính phủ hỗ trợ về mặt tài chính cho các doanh nghiệp đi tiên phong mở rộng thị trường mới ra thế giới
- Trợ cấp xuất khẩu gồm
 - Trợ cấp trực tiếp
 - Trợ cấp gián tiếp

26

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

5. Trợ cấp xuất khẩu (export subsidies)

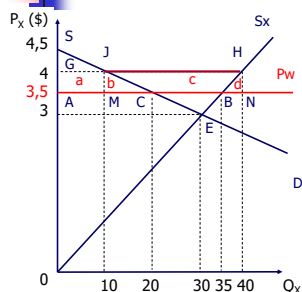

- Khi MD chưa xảy ra, QG SX và TD tại E(30X, 3\$)
- Khi TMTD xảy ra, giả sử $P_w = 3,5$ USD thì giá SPX trong nước $P_x = P_w = 3,5$ USD
 - ⇒ $Q_d = 20X$
 - ⇒ $Q_s = 35X$
 - ⇒ $XK = Q_s - Q_d = 15X$

27

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

5. Trợ cấp xuất khẩu (export subsidies)

- Giả sử CP' trợ cấp 0,5USD/SPX xuất khẩu

$$\Rightarrow P_x = 4\$$$

$$\Rightarrow Q_d = 10X$$

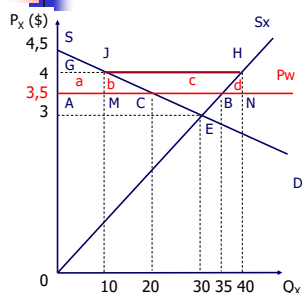
$$D_x \Rightarrow Q_s = 40X$$

$$\Rightarrow XK = Q_s - Q_d = 30X$$

28

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

5. Trợ cấp xuất khẩu (export subsidies)

- Việc CP' TCXK đã làm cho:

$$+ P_x \text{ tăng: } 3,5 \rightarrow 4\$$$

$$+ \text{TD giảm: } 20 \rightarrow 10X$$

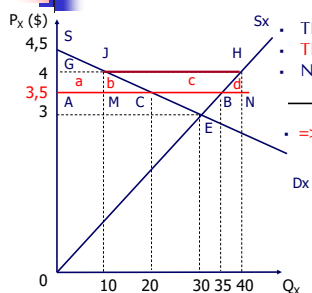
$$+ \text{SX tăng: } 35 \rightarrow 40X$$

$$+ \text{XK tăng: } 15 \rightarrow 30X$$

29

II. Các hàng rào phi thuế quan khác

5. Trợ cấp xuất khẩu (export subsidies)

- TDTD giảm = $-a - b = -\$7,5$
- TDSX tăng = $+a + b + c = +\$18,75$
- NS CP giảm = $-b - c - d = -\$15$

$$\Rightarrow B/C = -b - d = -\$3,75$$

- $a = \$5$
- $b = \$2,5$
- $c = \$11,25$
- $d = \$1,25$

30

 Cám ơn các anh/chị

Đã chú ý lắng nghe!

31
